Examenul național de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie organică

Testul 8

CH₂OH

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A.

Itemii de la 1 la 10 se referă la compuși organici ale căror formulele de structură, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A)
$$HC \equiv CH$$
 (B) $H_2C = CH$ $OCOCH_3$

(D)
$$H_3C-CH-CH_2-CH_3$$
 (E) $H_3C-CH-CH_2-CH-CH_3$ (F) $HO-C-H$ $H-C-OH$ CH_3 CH_3 CH_3 CH_3

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Sunt hidrocarburi alifatice:

a. (A) şi (B); **c.** (B) şi (D); **d.** (B) şi (E).

2. Conțin în moleculă numai atomi de carbon primar și secundar:

a. (A), (B) și (C); **c.** (C), (D) și (E);

b. (B), (C) și (E); **d.** (C), (D) și (F).

3. Au în moleculă atomi cu electroni neparticipanți la legături chimice:

a. (B), (C) şi (D); **c.** (C), (D) şi (F); **d.** (D), (E) şi (F).

4. Este adevărat că:

a. (A) și (B) au aceeași formulă brută; c. (E) este izooctanul cu cifra octanică 0;

b. (C) se utilizează la fabricarea fibrelor sintetice; **d.** (F) este formula de structură aciclică a glucozei.

5. Este o reactie de substitutie:

a. clorurarea catalitică a compusului (B);
b. dehidrobromurarea compusului (D);
c. hidrogenarea catalitică a compusului (A);
d. reactia de polimerizare a compusului (C).

6. Este adevărat că:

a. (A) *nu* este solubilă în apă;
b. (B) sublimează;
c. (C) este un polimer vinilic;
d. (F) se găsește în fructe.

7. Conțin în moleculă cel puțin un atom de carbon asimetric:

8. Este adevărat că:

a. (A) este al doilea termen din seria omoloagă;
b. (B) reacționează cu acidul clorhidric;
c. (D) se poate obține printr-o reacție de adiție;
d. (F) se utilizează la obținerea oglinzilor de argint.

9. Au raportul masic C : H = 12 : 1: **a.** (A) şi (B); **c.** (C) şi (D);

b. (B) şi (C); **d.** (D) şi (E).

10. Există aceeasi masă de hidrogen în:

a. 2 mol (A) și 1mol (B); **b.** 2 mol (B) și 1 mol (C); **d.** 1 mol (C) și 2 mol (F).

30 de puncte

Subjectul B.

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunțului și litera A. Dacă apreciați că enunțul este fals scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Omologul inferior al 2-metil-1-butenei are formula moleculară C₆H₁₂.
- 2. Grupa functională nitro orientează cel de-al doilea substituent în poziția meta a nucleului benzenic.
- 3. Acidul aminoetanoic este o substanță insolubilă în apă.
- **4.** Izomerizarea *n*-pentanului este o reactie de transpozitie.
- 5. Amidonul este o polizaharidă de rezervă a plantelor.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(25 de puncte)

Subjectul C.

1. O probă de hidrocarbură (H) s-a supus arderii. Știind că 1 mol de hidrocarbură (H) cântărește 44 g și că la arderea a 11 g de hidrocarbură s-au format 33 g de dioxid de carbon, determinați formula moleculară a hidrocarburii (H). 4 puncte

În tabel sunt notate valorile temperaturilor de fierbere, la presiune atmosferică, a doi alcani.

Hidrocarbura	<i>n</i> -pentan	neopentan
Temperatura de fierbere	36,1 °C	+10 °C

Explicați faptul că neopentanul are temperatura de fierbere mai mică decât n-pentanul.

2 puncte

3. Notati o proprietate fizică a *n*-pentanului, în conditii standard.

1 punct

4. Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere a 1-nitronaftalinei și 1,5-dinitronaftalinei din naftalină și amestec nitrant, utilizând formule de structură pentru compușii organici. 4 puncte

5. O probă de 51,2 g de naftalină s-a tratat cu amestec nitrant. La finalul procesului, s-a obținut un amestec organic de 1-nitronaftalină, 1,5-dinitronaftalină și naftalină nereacționată în raport molar 15 : 3 : 2. Calculați masa amestecului nitrant necesară procesului, exprimată în grame, știind că acesta conține 35% acid azotic, procente masice. 4 puncte

Subjectul D.

- 1. a. Prin aditia acidului clorhidric la acetilenă se obtine un monomer (M) utilizat la fabricarea maselor plastice. Scrieti ecuatia reactiei de obtinere a monomerului (M), în prezenta clorurii de mercur(II), la 170 °C. Utilizati formule de structură pentru compușii organici.
- b. Calculați randamentul reacției de adiție, dacă din 168 L de acetilenă, măsurați în condiții normale de temperatură și presiune, s-au obținut 375 g de monomer (M).
- 2. Scrieți ecuațiile reactiilor din schema de transformări, unde (A) este o hidrocarbură cu 4 atomi în moleculă:

(II)

 $A + H_2 \xrightarrow{Pd/Pb^{2+}} B$ (I)

 $B + H_2O \xrightarrow{H^+} D$

4 puncte

3. Notati o utilizare a toluenului.

1 punct

SUBIECTUL al III-lea

(25 de puncte)

Subjectul E.

- 1. a. Scrieți ecuația reacției de obținere a acidului acetilsalicilic din acid salicilic și anhidrida acetică, utilizând formule de structură pentru compusii organici.
- b. Calculați masa de acid acetilsalicilic, exprimată în grame, care se obține stoechiometric din reacția a 2,5 mol de acid salicilic cu anhidrida acetică.
  - **c.** Notati o utilizare a acidului acetilsalicilic.

6 puncte

2. Scrieti ecuatia reactiei care stă la baza utilizării metanolului drept combustibil.

2 puncte

- 3. Calculați volumul de dioxid de carbon, exprimat în litri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, care se formează la arderea a 160 g de metanol. 2 puncte
- 4. Într-un mol din sarea de calciu a unui acid monocarboxilic cu catenă aciclică saturată (A), masa atomilor de hidrogen este 14 g. Determinați formula moleculară a acidului monocarboxilic (A). 3 puncte
- 5. Notați două proprietăți fizice ale etanolului, în condiții standard.

2 puncte

Subjectul F.

- 1. La hidroliza enzimatică totală a 0,5 mol dintr-o tripeptidă simplă s-au obtinut 112,5 q de aminoacid monoaminomonocarboxilic (A). Determinați formula moleculară a aminoacidului (A), stiind că nu are si alte grupe functionale în moleculă. 3 puncte
- **2. a.** Scrieți ecuația reacției de condensare a α -glucopiranozei cu β -fructofuranoza pentru obținerea zaharozei, utilizând formule de structură Haworth.
  - b. Notati o sursă naturală de zaharoză.
  - **c**. Notati o proprietate fizică a zaharozei, în conditii standard.

5 puncte

3. Scrieti formula de structură a unui compus organic cu formula moleculară C₅H₁₁O₂Cl care contine în moleculă trei atomi de carbon asimetric. 2 puncte

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Cl- 35,5. Volumul molar (condiții normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.